

06.09251

COLLEGE VOORSTEL

BIJLAGE
2.10

Vergaderdatum	21-03-2006	Agendanummer	<i>TKN</i> <i>C</i>
Onderwerp	Octrooi RIES		
Registratienummer	06.09251		
Collegevergadering	21-03-2006		
Portefeuillehouder	Dijkgraaf	Akkoord	☐ Ja ☐ Nee
Opgesteld door	mr. drs. Albert R. van Kampen Juridisch & Bestuurlijke Zaken 3350		
Mede beoordeeld door			
Bijlage	Memo Waterschapshuis		
Paraaf AD			

Samenvatting

In bijgevoegde notitie van het Waterschapshuis (Simon Bouwman) wordt u nader geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van het internetstemmen en het octrooi RIES.

Woensdag 22 maart a.s. neemt de stuurgroep KOA (Kiezen op afstand) een beslissing of aan de minister voor bestuurlijke vernieuwing wordt voorgesteld de stemdienst RIES al te gebruiken bij de kamerverkiezingen 2007 voor de niet in Nederland woonachtige kiesgerechtigden.

Verder is duidelijk geworden dat met name binnen de stuurgroep KOA de gedachte leeft dat RIES op de langere termijn de applicatie moet worden voor internetverkiezingen na 2007.

Het is de bedoeling dat BZK met de waterschappen een samenwerkingsconvenant sluit voor de doorontwikkeling en het gebruik van RIES, waarbij het waterschapshuis de opdracht krijgt de internetstemdienst in 2007 te realiseren en uit te voeren. In dit kader zal dan ook gesproken worden over de overname door BZK van de octrooirechten van RIES, die nu bij Rijnland en de uitvinder Maclaine Pont liggen.

Concept-besluit

Het college neemt kennis van de notitie van het Waterschapshuis.

Besluit c.q. opmerkingen D&H

Deponeren:

(paraaf opsteller stukken)

Aanleiding en probleemstelling

Zie samenvatting.

Beleidskader en beleidsruimte

Zie samenvatting.

Oplossing

N.v.t.

Consequenties

Financieel:

Nog niet aan de orde; nader onderzoek vindt plaats naar de "prijs", die voor de overname van het octrooi zou kunnen worden gevraagd.

Juridisch:

Nog niet aan de orde; de evt. samenwerking zal in een samenwerkingsovereenkomst worden vastgelegd.

Personeel:

n.v.t.

Tijd:

n.v.t.

Communicatie

t.z.t. over het te sluiten convenant

Bijlagen

memo Waterschapshuis

Onderwerp

Samenwerkingsconvenant tussen BZK en waterschappen, met opdracht aan Het Waterschapshuis voor levering stemdienst met RIES

Opsteller

Simon Bouwman (Rijnland/Het Waterschapshuis)

Toelichting

Experiment met internetstemmen

In mei 2007 wil de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing een experiment houden met internetstemmen voor kiezers in het buitenland tijdens de Tweede Kamerverkiezing. Een dergelijk experiment is ook in 2004 uitgevoerd. Voor die verkiezing heeft LogicaCMG de opdracht gekregen voor de ontwikkeling en uitvoering van een stemdienst voor elektronisch stemmen. Het project Kiezen op Afstand (KOA) van BZK is verantwoordelijk voor de experimenten.

Gebruik van RIES

In 2003 is een samenwerkingsprotocol afgesloten tussen de dijkgraaf van het hoogheemraadschap van Rijnland en de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing over de kennisdeling en het gebruik door BZK van het Rijnland Internet Election System (RIES). BZK heeft daarbij de rechten gekregen om de applicatie RIES te gebruiken voor het experiment in 2007. In 2005 heeft de projectgroep KOA RIES geëvalueerd en is tot de conclusie gekomen dat zo mogelijk doorgegaan moet worden met RIES bij volgende experimenten die door KOA worden uitgevoerd. De hoogleraar Bart Jacobs van de Radboud Universiteit heeft een vergelijkbaar advies over RIES aan BZK gegeven. Hij ziet RIES als een belangrijke innovatie van Nederland; een innovatief Nederlands product.

Toekomst van RIES

De projectleider KOA heeft aangegeven dat RIES sowieso de applicatie is voor toekomstige internetverkiezingen na 2007. In die zin kan RIES de basisvoorziening worden voor alle elektronische verkiezingen en referenda van de Nederlandse overheden. Vergelijkbaar met andere basisvoorzieningen die in het Manifest 'We maken tempo met de elektronische overheid!' staan. Dit betekent dat het systeem van LogicaCMG nog maar één keer wordt gebruikt. KOA wil nu bekijken of RIES al in 2007 voor het experiment kan worden gebruikt.

Keuze minister

Eind maart, begin april moet minister Pechtold de volgende keuze maken: gebruikt hij het eerder door BZK toegepaste systeem van LogicaCMG of gebruikt hij RIES in 2007. De minister is verantwoordelijk voor het experiment en maakt ook de keuze.

Samenwerkingsconvenant

BZK wil met de waterschappen een samenwerkingsconvenant sluiten over de doorontwikkeling en het gebruik van RIES. Binnen dit samenwerkingsconvenant zal Het Waterschapshuis de opdracht krijgen de internet stemdienst voor het experiment met RIES te realiseren en uit te voeren. Het Waterschapshuis is verzocht een begroting op te stellen voor de ontwikkeling en uitvoering van een stemdienst voor het experiment in 2007 op basis van RIES. BZK/KOA wil dan meteen RIES open source laten maken en inzicht hebben in de kosten van de overname van de octrooirechten van RIES. Deze rechten liggen bij de uitvinder Piet Maclaine Pont en Rijnland.

Opdrachtformulering

Het gaat derhalve om een samenwerking en een opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie. BZK is de opdrachtgever en Het Waterschapshuis de opdrachtnemer. BZK heeft een aantal specifieke eisen ten aanzien van de stemdienst: registratie door kiezer met eigen toegangscode en het gebruik van telefoonstemmen. Voor dat laatste dient in RIES alleen een koppeling mogelijk te worden gemaakt, niet het telefoonstemmen zelf. Dat zou door een derde partij moeten worden uitgevoerd. In feite maakt BZK Het Waterschapshuis verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de stemdienst internetstemmen voor het experiment in 2007. Het gaat om ongeveer 5.000 à 10.000 elektronische stemmen.

De Algemene voorwaarden van BZK zijn niet van toepassing. Het convenant wordt leidend. Dit convenant wordt samen met de Unie van Waterschappen opgesteld. Ik stel dat ook Albert van Kampen van Rijnland hierin participeert.

Relatie met project Waterschapsverkiezingen 2008

Het is essentieel dat de kern van RIES die voor beide verkiezingen wordt gebruikt hetzelfde is en dat alleen nuances van RIES voor de verkiezingen anders zijn. De motor - het concept - van RIES moet intact blijven. In de subsidievoorstellen aan SenterNovem en InAxis is met de gewenste flexibiliteit van RIES al rekening gehouden. In de voorstellen is dat RIES Publiek genoemd. RIES zou met de subsidiegelden geschikt moeten zijn voor elke verkiezing. Dit wordt gerealiseerd door opties in het systeem aan te brengen. Een organisatie die een verkiezing wilt realiseren kan de opties aan- en uitzetten. Op deze manier kan RIES 'op maat' worden gemaakt voor de waterschapsverkiezingen en de Tweede Kamer verkiezingen. In feite zijn de opties in RIES standaardmodules. Het geschikt maken van RIES voor BZK is een beperkte inspanning. Met deze inspanning is RIES ook geschikt gemaakt voor de waterschapsverkiezing, omdat de waterschapsverkiezingen steeds meer gaan lijken op verkiezingen die onder de Kieswet vallen. Opties die voor BZK worden gemaakt kunnen ook weer ingezet worden bij de waterschapsverkiezingen. De stuurgroep Waterschapsverkiezingen kan dan bepalen welke opties aan of uit worden gezet.

Conclusie

Het verzoek van BZK/KOA is een unieke kans. Er is nu een mogelijkheid dat de lange termijn gedachte al op korte termijn kan worden ingezet en gerealiseerd. Er bestaat anno 2006 dus de kans dat een basisvoorziening bij de overheid wordt gerealiseerd voor internetstemmen met RIES.

De samenwerking is van essentieel belang voor de doorontwikkeling van RIES voor de waterschapsverkiezingen. De input vanuit het project KOA, hun stuurgroep en de Kiesraad is zeer waardevol voor de waterschappen. Lukt de voorgestelde samenwerking voor 2007 niet, dan is er altijd nog een kans op samenwerking voor de langere termijn. Alleen dan zal de samenwerking in 2006 niet intensief zijn, wat eigenlijk wel noodzakelijk is.

Financiële gevolgen

Het ziet er dus naar uit dat Rijnland zijn deeleigendom van het octrooi aan BZK kan verkopen. Er zal eerst tot een principe afspraak dienen te komen. Vervolgens kan in 2007 of in 2008 - als het daadwerkelijk in de begroting is opgenomen - tot een overdracht worden gekomen.

Wellicht zal BZK de waterschappen een bijdrage vragen in de kosten van het open source maken van RIES. Is RIES eenmaal open source, dan levert dat de waterschappen in 2007 en de jaren daarna een besparing op. Er wordt dan - ook door anderen - doorontwikkeld aan RIES. De waterschappen kunnen met open source ook makkelijker ontwikkeling aan RIES uitbesteden.

Slot

Woensdag 22 maart neemt de Stuurgroep KOA van BZK een beslissing - op basis van de concept begroting van Het Waterschapshuis en de begroting voor open source - of aan de minister wordt voorgesteld RIES te gebruiken in 2007.

De bestuurders van Het Waterschapshuis zijn behoorlijk enthousiast over bovenstaande ontwikkelingen. Het idee is dat Peter Glas in de Ledenvergadering van 24 maart aanstaande een mededeling hierover doet. Als het allemaal doorgaat zal nadere afstemming over het convenant en de communicatie moeten plaatsvinden. Rijnland dient daarbij mijn inziens een rol te spelen. Succes kent vaak vele eigenaren, dit moeten we gepast delen. Het gaat tenslotte ook om het imago van alle waterschappen.